

1. Η επίπτωση που θα επιφέρει όχι μόνο στην ελληνική αλλά και στην ευρωπαϊκή αγορά η διαφαινόμενη σημαντικότερη αύξηση του κόστους χρήσης των υποδομών φυσικού αερίου σε ολόκληρη την Ευρώπη

- Μετά το 2010, αλλά κυρίως μετά το 2012, όλες οι χώρες στην Ευρώπη βιώνουν μία σημαντική πτώση της ζήτησης φυσικού αερίου, τόσο ως απόρροια της οικονομικής ύφεσης, όσο και λόγω της διεύθυνσης των ανανεώσιμων
- Μία σοβαρή και συνεχώς αυξανόμενη παρενέργεια αυτού του φαινομένου, είναι η σημαντικότερη αύξηση των κομίστρων,
- Αυτό οφείλεται στο ότι μειώνονται τα έσοδα των Διαχειριστών από τα μακροχρόνια δικαιώματα και επομένως αυξάνουν δραματικά οι ανάγκες ανάκτησής τους μέσω των βραχυχρονίων συμβολαίων
- Το ρυθμιστικό πλαίσιο σε ολόκληρη την Ευρώπη δεν είναι αυτή τη στιγμή σχεδιασμένο να αντιμετωπίσει αυτό το φαινόμενο. Αντίθετα, όλες οι διατάξεις του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου επιτείνουν την έξαρση αυτού του φαινομένου. Κανείς Ρυθμιστής δεν θα μπορέσει να μειώσει τα κόμιστρα με τρόπον ώστε να ζημιώσει τους Διαχειριστές και κανένας Διαχειριστής δεν θα μπορέσει να δεχτεί μία τέτοια μείωση χωρίς να επηρεαστεί η οικονομική του βιωσιμότητα
- Οι επιπτώσεις στην αγορά φυσικού αερίου θα είναι σημαντικότερες:
  - το αέριο θα σταματήσει να είναι όσο ανταγωνιστικό θα του επέτρεπαν οι ευνοϊκές τιμές του πετρελαίου διεθνώς (όπως μάλλον θα αρχίσουμε να βλέπουμε και εδώ σύντομα)
  - Το διασυνοριακό εμπόριο μεταξύ των χωρών της ΕΕ θα περιοριστεί, καθώς οι διαφορές μεταξύ των διαφόρων ευρωπαϊκών hubs θα είναι μικρότερες από το κόστος μεταφοράς του φυσικού αερίου από τη μία αγορά στην άλλη
  - Αυτό είναι πιθανό να οδηγήσει στην ενίσχυση των μονοπωλιακών συμπεριφορών και θα αποτελέσει ισχυρό

πλήγμα για την απελευθερωμένη αγορά φυσικού αερίου και να αποτελέσει εμπόδιο στην ολοκλήρωσή της

- Ποια είναι η λύση? Σίγουρα δεν μπορεί να είναι μία λύση σε εθνικό επίπεδο. Πρέπει να αντιμετωπιστεί στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε υπάρχουν «μαγικές λύσεις» για το θέμα. Το κόστος πηγαίνει είτε στους καταναλωτές, είτε στους μετόχους των Διαχειριστών, είτε στους φορολογούμενους!
2. **Στο μακροχρόνιο ορίζοντα**, η λύση είναι η ανάπτυξη των υποδομών φυσικού αερίου να γίνεται μόνο όταν οι υποδομές αυτές θα έχουν το μέγεθος που χρειάζεται και θα χρησιμοποιούνται άμεσα στο μέγιστο δυνατό βαθμό.
  3. Για όσες υποδομές θεωρούνται απολύτως απαραίτητες αλλά επί του παρόντος δεν ανταποκρίνονται άμεσα στις ανάγκες της αγοράς, υπάρχουν ήδη ευρωπαϊκοί μηχανισμοί χρηματοδότησης και εργαλεία που μπορεί να αναλάβουν μέρος του οικονομικού βάρους ανάπτυξης των υποδομών αυτών. Αυτοί πρέπει να χρησιμοποιηθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό.
  4. Δυστυχώς, το μέγεθος αγορών φυσικού αερίου, ειδικά στη δική μας γεωγραφική περιοχή είναι τέτοιο που ο μονομερής καταμερισμός του βάρους ανάπτυξης των υποδομών στους εθνικούς καταναλωτές είναι, απλώς, μη βιώσιμος. Το βάρος πρέπει να το σηκώσουν όλοι όσοι χρησιμοποιούν τις νέες υποδομές
  5. **Στο βραχυχρόνιο ορίζοντα**: πρέπει να αναπτυχθούν τάχιστα οι μηχανισμοί που θα ενισχύσουν την ανάπτυξη της αγοράς και την επέκταση της κατανάλωσης:
    - Επέκταση των δικτύων διανομής και σύνδεση νέων καταναλωτών στα ήδη υπάρχοντα
    - Επέκταση της χρήσης φυσικού αερίου σε νέες μορφές κατανάλωσης (όπου αυτό αποδειχθεί οικονομικά αποτελεσματικό, π.χ. virtual pipelines, μεταφορές, νησιά!)
    - Προσέλκυση καταναλωτών από άλλες γειτονικές χώρες
  6. Για την άμεση ανάγκη ανάπτυξης χονδρεμπορικής αγοράς φυσικού αερίου στην Ελλάδα (εικονικού σημείου εμπορίας), ώστε να μπορέσει το ελληνικό σύστημα να

αποτελέσει σημείο αναφοράς και να προσελκύσει αγοραστές αερίου και από τις γύρω χώρες, κάτι που θα οδηγήσει στη συνολική εξωστρέφεια της αγοράς και στη συνολική μείωση των κομίστρων